

En kunnskapsstyrt tilnærming til patruljenes ledetid

En empirisk oppgave

BACHELOROPPGAVE (OPPG300)

Politihøgskolen

2016

Kand.nr: 87 og 12

Antall ord: 7589

Innholdsfortegnelse

1.0 INNLEDNING	3
1.1 VALG AV TEMA OG PROBLEMSTILLING	3
1.2 AVGRENSNING.....	5
1.3 FOREBYGGING	5
1.4 BEGREPSAVKLARING.....	7
2.0 METODE	8
2.1 VALG AV METODE	8
2.2 GJENNOMFØRING AV INTERVJUENE	8
2.3 KILDER OG KILDEKRITIKK.....	9
2.4 OPPGAVENS UTVIKLING	10
2.5 INTERVJUOBJEKTER.....	11
3.0 DRØFTING	12
3.1 HVORDAN GJØRE LEDIGTIDEN EFFEKTIV MED ET STYRINGSVERKTØY	12
3.2 HVORFOR KAN VI IKKE BARE GJØRE SLIK SOM VI ALLTID GJØR?	13
3.3 HVA FORVENTES AV SAMFUNNET?	15
3.4 ET SPØRSMÅL OM TID OG BEMANNING?	16
3.5 FORANKRING I ORGANISASJONEN	16
3.6 INNHOLDET I STYRINGSVERKTØYET	17
3.7 TILBAKEMELDING, MOTIVASJON OG LOGGFØRING	18
3.8 HVORFOR TROR VI ET SLIKT STYRINGSVERKTØY VIL BEDRE DEN FOREBYGGENDE EFFEKTEN?	19
3.9 HVORDAN PRESENTERE; FORMIDLING OG FORMAT.	20
3.10 VÅRT FORSLAG TIL UTSEENDE.	21
3.11 ULEMPER	22
4.0 AVSLUTNING	24
5.0 BIBLIOGRAFI	25
6.0 SELVVALGT PENSUM	26
7.0 VEDLEGG	27
7.1 INTERVJUGUIDE SAMFUNNSVITERE.....	27
7.2 INTERVJUGUIDE INNSATSLEDERE.....	28

1.0 Innledning

1.1 Valg av tema og problemstilling

På bakgrunn av vår erfaring fra praksisåret B2, opplevde vi at ledigtid¹ i operativt politiarbeid ble brukt veldig forskjellig. Vi har derfor valgt å problematisere dette i vår bacheloroppgave. Noen tjenestepersoner var flinke til å sysselsette seg selv i ledigtid, de kjørte målrettet etter det de selv mente var viktig. Andre tjenestepersoner hadde ingen plan på den ledige tiden, og ble kjørende rundt uten mål eller mening. Noe som stort sett er bortkastet tid, da forskning viser at vanlig patruljering har liten forbyggende effekt. (NOU 2012:14) Noen operative politifolk valgte å oppholde seg på kontoret, uten å tilsynelatende gjøre noe arbeid. De dro først ut fra kontoret da de fikk oppdrag.

Vi savnet klare retningslinjer på hva man skulle gjøre på ledigtiden. En gang i blant ble det iverksatt tiltak, for eksempel trafikk kontroll i nærheten av barneskoler. Disse tiltakene hadde en kort tidsramme, og ble gjerne avsluttet etter en ukes tid. Ved å sikre mer systematisk innsats til partuljene ved ledigtid, kan man oppnå en bedre forebyggende effekt. Vi tror ikke det vil bli sånn at politiet er der det trengs til en hver tid, men sannsynligheten for at patruljene er på riktig sted til riktig tid vil kunne øke.

En av oss var utplassert på et lensmannskontor på Østlandet, mens den andre var plassert på en politistasjon i Trøndelag. Dette gjør at vi har litt erfaring fra ulike deler av landet og ulik organisering av tjenesten. Om våre erfaringer rundt ressursstyringen gjenspeiler hele politi Norge kan vi ikke utale oss om.

Vår bacheloroppgave er i hovedsak en drøftelse av den manglende styringen vi ser av politipatruljer sin ledigtid. Det vi har sett i intervjuene våre, er at det ikke finnes noen langsiktig, helhetlige eller planmessige målsetninger av den forbyggende ressursen politiet besitter i denne perioden av tjenesteutførelsen. Ved å kjøre mer målrettet er det grunn til å tro at det vil ha en forebyggende effekt (NOU 2012:14).

¹ Når vi bruker begrepet ledigtid mener vi den tiden ordenspatruljene ikke er på spesifikke oppdrag. Med andre ord den tiden hvor patruljen selv avgjør hva de skal gjøre. Ordenspatruljer er operativt tjenestepersonell som er i beredskap, hvis en hendelse skulle oppstå.

I denne oppgaven vil vi ta for oss ordenspatruljen sin ledetid og fokusere på en mer målrettet og effektiv bruk av denne tiden. Vi ønsker å undersøke muligheten for å utvikle et styringsverktøy som enkelt vil kunne vise ordenspatruljen hvilke problemområder som er i deres distrikt eller driftsenhet, og hvilke tiltak som kan iverksettes. Tanken er at etablering av problemområder skal skje ved en analytisk tilnærming, med fokus på både kunnskapsbasert og erfaringsbasert politiarbeid. Dette i stedet for kun den erfaringsbaserte tilnærmingen som mye av arbeidet i dag drives med, noe vi viser til senere i oppgaven.

Per i dag er det krav fra POD om at hvert politidistrikt årlig skal utvikle en strategisk kriminalitetsanalyse (Benan & Kjenn, 2013). Analysen brukes til å identifisere de overordnede problemene distriktene innehar. Videre skal rapporten brukes som et verktøy til å fordele distriktenes ressurser. Det er derfor ønskelig at analysen skal ha et proaktivt perspektiv, slik at ressursene kan brukes mest mulig effektivt.

Slik vi ser det er analysen som nevnt over, utarbeidet for politiets ledelse. Vi har ikke klart å se at analysene som utvikles kan brukes aktivt av operativt personell. Dette har vi kommet frem til gjennom intervjuer med to innsatsledere. Vi anser de strategiske analysene som lite egnet for bruk av operativt personell. Analysene tar for seg de overordnede perspektivene og er lite konkrete. Disse analysene har også tidligere blitt kritisert for ikke å ha nok fokus på proaktivt arbeid, men mer være en redegjørelse for hva politiet har gjort det siste året. (Benan & Kjenn, 2013)

POD har i dag et krav om at politiet i sin helhet skal drive kunnskapsbasert politiarbeid. (Benan & Kjenn, 2013) Vi opplevde i praksisåret at politiarbeid ofte var mer erfaringsbasert enn kunnskapsbasert. Ved å ta i bruk et styringsverktøy som trekker ut essensen av informasjon som er viktig for ordenspatruljene, vil det være mulig å spisse politiets innsats. En kunnskapsbasert tilnærming til et operativt arbeid, vil kunne gjøre den patruljerende virksomheten mer målrettet og dermed mer effektiv i det forebyggende arbeidet (NOU 2012:14)

Dette har gjort at vi kom frem til følgende problemstilling:

”Hvordan presentere problemområder for operativt politipersonell?”

1.2 Avgrensning

I denne oppgaven har vi sett oss nødt til å avgrense litt i forhold til hva vi har plass til å drøfte og hva vi har kompetanse til å drøfte. Den første avgrensningen vi har gjort er i forbindelse med økonomi og ressurser. Vi tar ikke hensyn til kostnadene ved at noen skal jobbe med et slikt styringsverktøy. Vi tar heller ikke for oss hvordan arbeidet med å finne frem til problemområder skal foregå. Vi tar kun for oss at det bør skje med en analytisk tilnærming.

På slutten av oppgaven gir vi et kort innblikk i våre tanker rundt hvordan et slikt styringssystem kan se ut og fungere rent praktisk. Ettersom vi ikke har kompetanse innenfor IT kan vi ikke si noe om muligheten for å lage et system akkurat slik som vi skisserer eller hvor komplisert det måtte være. Vi kommer heller ikke til å se på muligheten for å legge et slikt verktøy inn under et eksisterende datasystem.

Vi har intervjuet to innsatsledere, hvor den ene jobber i Vestfold og den andre i Sør-Trøndelag². Med intervjuene og våre egne observasjoner fra praksisåret har vi kun oversikt over tre politidistrikter. Vi kan derfor ikke uttale oss om hvordan ressursene i de andre distriktene disponeres.

1.3 Forebygging

Lie skriver at ”å forebygge vil si å være i forkant og forhindre at noe negativt skjer” (Lie, 2015, p. 19). Politiets lovverk har et stort fokus på forebyggende arbeid, dette fremgår i politilovens §1, 2.ledd hvor det står; ” Politiet skal gjennom forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig.” (Politiloven 1995) Videre finner vi i Politiinstruksens §1-2, 2.ledd at ”I ethvert tilfelle gjør politiet best nytte for seg hvis det på forhånd lykkes i å forebygge eller avverge lovbrudd eller ordensforstyrrelser”. Det er helt klart at det samfunnsøkonomisk vil være mye bedre at et lovbrudd ikke forekommer. Da det krever store ressurser hos blant annet etterforskningsavdelingene.

Forebyggende politiarbeid er noe alle i politiet jobber med bevist eller ubevist. Effekten av det forebyggende arbeidet vil imidlertid være varierende. Foruten å jobbe hendelsesstyrt, skal

² Intervjuene er gjort før 1.1.2016 og dermed før distriktene ble slått sammen.

politiet i Norge jobbe proaktivt. Forebyggende politiarbeid er å være tilstede, tilgjengelig og imøtekommende.

Da vi intervjuet PFB Eikedalen på Larvik politistasjon, kunne han fortelle at de tidligere hadde en egen forebyggende avdeling på stasjonen. Dadet begynte å bli trangt økonomisk på stasjonen var forebyggende avdelingen den første som måtte legges ned. PFB Eikedalen mente dette skyldes at forebyggende arbeid er vanskelig å måle. Dette strider imot st.meld. nr. 42 og grunnprinsipp nr. 9 som uttrykker at politiet skal legge hovedvekt på forebyggende virksomhet.

Det er fire hovedområder politiet kan jobbe aktivt forebyggende med, måtene eller arbeidsmetodene er; personorientert-, problemorientert-, lokalorientert- og situasjonell forebygging. Vår bachelor retter seg ikke direkte inn mot en spesifikk arbeidsmetode, men det overordnede kriminalitetsforebyggende politiet driver med. Dette kalles for primær- og sekundærforebygging. (Politiet, 2012)

Primærforebygging skal hindre at uønskede hendelser oppstår i samfunnet, og er rettet mot befolkningen som helhet. Sekundærforebygging spisser seg mot høyrisikogrupper, hvor det potensielt kan oppstå problemer eller allerede har vært tendenser til uønskede hendelser. (Politiet, 2012)

I vår oppgave vil vi ikke snakke om forebygging av spesifikke forhold, men hvordan ressursene/mannskapene kan bruke tiden mer effektivt ved hjelp av et styringsverktøy. På større politistasjoner er det normalt å ha et eget team som kun fokuserer på forebyggende arbeid. Disse avdelingene har som regel fokus på barn og ungdom. Styringsverktøyet vi skal presentere og drøfte i vår oppgave vil være dynamisk med tanke på fokusområde. Hva som skal fokuseres på er det analytikere som definerer gjennom å studere informasjon politiet besitter.

1.4 Begrepsavklaring

I denne bacheloroppgaven bruker vi noen begreper vi ønsker å utdype for lesere som ikke jobber i eller med politiet.

Med operativt tjenestepersonell mener vi politipersonell som jobber enten på lensmannskontor eller på vakt og beredskap på en politistasjon. Dette begrepet vil vi bruke som en samlebetegnelse på “vanlig” tjenestepersonell, som er ute på patrulje. Begrepet vil stort sett omfatte de som er underlagt et distrikts operasjonssentral.

Begrepet ledigtid definerer vi i fotnote 1.

Det neste begrepet vi vil ta for oss en strategisk kriminalitetsanalyse. Politidirektoratet sin egen definisjon står i Etterretningsdoktrinen for politiet. Her står det ”systematisk og strukturert identifisering, innsamling, bearbeiding og presentasjon av informasjon, erfaring og kunnskap om omgivelser og om interne forhold som er av betydning for utvikling, valg og iverksetting av strategi for nåværende eller fremtidige virksomhet.” (Politidirektoratet, 2014, p. 68)

To viktige begreper i forbindelse med politiet sitt forbyggende arbeid er proaktiv og reaktiv. «Dersom politiet selv planlegger og iverksetter, er strategien proaktiv. Hvis politiet iverksetter noe ut fra en publikumshenvendelse, er strategien reaktiv.» (Benan & Kjenn, 2013, p. 9)

Kunnskapsstyrt politiarbeid innebærer at ledelsen i politiet skal fatte beslutninger, ikke bare med bakgrunn i erfaringsbasert kunnskap, men også ved bruk av vitenskapelige metoder, som ved for eksempel analyser og da med fokus på strategisk analyse. (Benan & Kjenn, 2013)

Kunnskapsbasert politiarbeid baserer seg på mye av det samme som kunnskapsstyrt, men legger til grunn at politipersonell selv skal kunne jobbe ut i fra en vitenskapelig metode og ikke bare sin egen erfaring. Polititjenestepersonell skal ha en evne til å tilegne seg kunnskap basert på tilgjengelige kilder. (Benan & Kjenn, 2013)

Med erfaringsbasert politiarbeid mener vi kunnskap hver enkelt polititjenesteperson tilegner seg gjennom erfaring og fartstid i politiet. Denne kunnskapen vil være subjektiv og basere seg på den enkelte politimannen sin oppfatning og vurdering (Benan & Kjenn, 2013).

Når vi skriver om praktisk anvendbar mener vi informasjon som er lett oppfattelig og konkret. Det skal være kort informasjon, som man ikke trenger tidligere opplysninger om for å kunne bruke. Informasjonen skal også kunne leses eller formidles på relativt kort tid.

2.0 Metode

2.1 Valg av metode

For å få belyst vår problemstilling "hvordan presentere problemområder for operativt politipersonell" har vi i hovedsak tatt i bruk empirisk metode. Empirisk metode kan forstås som at vi selv samler inn data istedenfor å basere oss på tidligere forskning. I vår oppgave har vi i tillegg til bruk av empiri også tatt i bruk noe tidligere forskning på området for å støtte opp og utfylle de dataene vi selv har kommet frem til. For å forklare vår metodiske tilnærming har vi valgt å støtte oss til følgende definisjon av metode: «*Metode er en prosess som beskriver hvordan å innhente og tolke data*». (Johannessen, Tufte, & Christoffersen, 2010)

Vi har valgt å bruke kvalitative intervjuer for å innhente informasjon i oppgaven. Vi valgte denne kildetilnærmingen fordi vi har valgt en problemstilling som ikke er så lett å kvantifisere. Fordelen med kvalitative intervjuer er at de er bedre egnet til å gi dybde i dataen vi henter inn, det gir oss også muligheten til bedre å innhente intervjuobjektens egne erfaringer og refleksjoner rundt problemstillingen. Dette gjør at kvalitative intervjuer vil være det som er best egnet for å kunne dekke alle områdene i oppgaven.

2.2 Gjennomføring av intervjuene

Personene vi har intervjuet ble valgt på bakgrunn av deres kunnskap innenfor ulike områder. Vi valgte ut to samfunnsvitere som jobber i politiet, med hovedvekt på analyse, en leder og to innsatsledere. Dette gjorde vi for å få en spennvidde i erfaring og utdanning og dermed best kunne belyse temaene i oppgaven fra forskjellige sider. Hvem vi intervjuet kommer vi tilbake til under intervjuobjekter senere i oppgaven.

Før vi gjennomførte intervjuene lagde vi to intervjuguider med de temaene vi ønsket å få belyst. Den første guiden var ment for innsatsledere, der fokusområdet var hvordan styringen er av ledigtid i distriktene der de jobber. Den andre intervjuguiden var i hovedsak beregnet på intervjuobjekter med analytisk kunnskap. Før vi gjennomførte det første intervjuet hadde vi et prøveintervju med en lærer på politihøgskolen. Dette ga oss konstruktive tilbakemeldinger på intervjuguiden og vi fikk avklart en del begreper som vi enten hadde misforstått eller der vi uttrykte oss for utydelig. Intervjuguiden fungerte godt i intervjuene vi hadde med samfunnsviterne. I intervjuet med en leder i Vestfold måtte vi gjøre noen endringer ettersom intervjuobjektets fagområder lå litt til siden for intervjuguiden. Fordelen med dette intervjuet var at det ga noen andre synspunkter enn det samfunnsviterne hadde.

Vi valgte å gjennomføre semistrukturerte intervjuer. Det gjorde at vi ikke var helt bundet av intervjuguiden, og hadde mulighet til å tilpasse spørsmålene etter personen vi intervjuet og dens fagfelt. Ulempen med å bruke semistrukturerte intervjuer er at det kan gjøre det vanskeligere å sammenligne data vi får fra de forskjellige intervjuene. Siden det er mindre struktur i intervjuene, og spørsmålene vil variere noe fra intervju til intervju innenfor de samme temaene. Uansett anser vi fordelen større med å gjennomføre intervjuene semistrukturerte, enn ulempene det vil medføre i forbindelse med sammenligning av data.

2.3 Kilder og kildekritikk

Hovedkildene våre i denne oppgaven har vært intervjuobjektene. De skriftlige kildene vi har brukt anser vi for å være troverdige og seriøse. NOU'er som vi refererer til er brukt som kilder i politihøgskolen sin undervisning. Forskningsrapporten "Hva gjør politiet" er blitt vurdert av politihøgskolen og oversatt til norsk, den er også blitt referert til av NOU 2012:14.

Ulempen med å basere oppgaven på kvalitative intervjuer er muligheten for feiltolkning, feilsitering og et ikke tilfredsstillende kildetilfang. Vi tar opp intervjuene på lyd og gjør oss notater underveis. I etterkant har vi også gått gjennom hele intervjuet og skrevet ned et kort sammendrag med tidsreferanser til når i intervjuet det ble sagt, vi valgte å gjøre dette i stedet for å transkribere hele intervjuene. Det er likevel en mulighet for at vi i prosessen fra intervjuet til oppgave tolker informasjonen vi får av intervjuobjektet på en måte det ikke var ment.

Det vi også må ta hensyn til er at vi ikke påvirker intervjuobjektet ved å stille veldig ledende spørsmål. Det er ikke noe problem i vår oppgave da det er et veldig asymmetrisk kunnskapsforhold mellom intervjuer og intervjuobjekt. Det er intervjuobjektene som besitter en ekspertise på området som vi ikke har. Det gjør at muligheten er større for at de leder oss inn på temaer som vi ikke har planlagt på forhånd. Hvilket ikke nødvendigvis er negativt. Det vi på forhånd har ansett som viktig eller vanskelig i forbindelse med problemstillingen vil ikke nødvendigvis intervjuobjektene være enig i. Dette anser vi som en fordel siden denne oppgaven handler om å undersøke muligheten for å gjøre noe. Da er det viktig at vi tar med de utfordringene personer med utdanning og erfaring på området mener er viktig. Dette fremkom også i praksis under og etter selve intervjuene. Fokuset vårt i oppgaven fikk en klar endring etter at vi gjennomførte de første intervjuene. Vi kommer mer inn på det under oppgavens utvikling lenger ned. I tillegg til å ta i bruk intervjuer har vi også brukt noen skriftlige kilder for å underbygge selve tanken rundt oppgaven. Vi har brukt forskningsrapporter, Norsk offentlig utredning (NOU) og styringsdokumenter mellom Politidirektoratet (POD), departementer og relevant pensumlitteratur fra politihøgskolen.

Oppgaven vår baserer seg på en idé vi selv har hatt på bakgrunn av våre erfaringer fra praksisåret. Det gjør at vi må være veldig bevisst på vår egen forforståelse. Som vi nevner i avgrensningen vil våre erfaringer ikke nødvendigvis være allmenngyldige. Dette er spesielt viktig i den delen av oppgaven der vi forsøker å underbygge vår erfaring om at det ikke er noen struktur i ressursstyringen når patruljene har ledig tid. Vi har vært bevisst på at vi må stille åpne spørsmål ovenfor innsatslederne, slik at vi ikke leder de inn på de svarene vi ønsker for å få vår erfaring bekreftet.

2.4 Oppgavens utvikling

Da vi startet å tenke på denne oppgaven, var fokuset å forenkle produktet av en kriminalitetsanalyse eller distriktenes strategiske analyser. Fokuset var veien fra innhenting av informasjon, til å analysere denne informasjonen og videre bruke denne, til å lage et forenklet produkt. Tanken var hovedsakelig å basere seg på statistikk over hvor og når kriminaliteten skjer. Fokuset vårt var på empiri, det vil si data over når og hvor kriminalitet skjer, og vise dette til ordenspatruljen. Med hovedvekt på fremstilling og visualisering av statistikk og ikke aktuelle tiltak som kunne iverksettes. Vi tenkte da mye på andre faktorer som; vær, årstider,

tidspunkter og andre ytre faktorer. Vi har i løper av intervjuene lært at selve innhenting av empiri ikke er det vanskelige, men å kunne anvende denne og lage et produkt som blir brukt. Vi kom derfor frem til at vi heller bør drøfte muligheten for utvikling av et styringssystem.

For valg av metode startet oppgaven som en ren empirisk oppgave, der vi tok utgangspunkt i å gjennomføre intervjuer. Ettersom selve tematikken i oppgaven utviklet seg gjennom intervjuene og vi kom frem til hva vi burde drøfte har vi tatt i bruk en del relevant rapporter og noe forskning. Oppgaven har dermed utviklet seg fra en ren empirisk til en mer empirisk og teoretisk oppgave. Siden intervjuene vi har gjort har medført en utvikling i oppgaven gjør det at vi ikke siterer intervjuobjektene så mye i drøftelsen. Vi siterer intervjuobjektene i noen deler av drøftelsen, men i starten har vi lagt mest vekt på de teoretiske kildene.

2.5 Intervjuobjekter

Vi har intervjuet to innsatsledere som begge er underlagt felles operativ enhet i distriktene de jobber. Øystein Eikedalen jobber ved nåværende Sør-Øst Politidistrikt. Han ble uteksaminert fra politiskolen i 1991, og har nå graden politiførstebetjent (PFB). Geir Arne Sjøhagen er den andre innsatslederen, han jobber ved Trøndelag Politidistrikt. Han ble også uteksaminert fra politiskolen i 1991, og har i tillegg et årsstudium fra Høyskolen i Nord-Trøndelag i Offentlig administrasjon og ledelse. Sjøhagen har nå graden politioverbetjent (POB).

Vi har også intervjuet to kriminologer, som begge har erfaring innen strategisk kriminalitetsanalyse. Ingunn Margrete Grude Dignes jobber ved Drammen politistasjon som analytiker. Hans Jørgen Bauck er den andre og har jobbet både for POD og Kripos. Han har vært med å utarbeide en etterforskningsdoktrine for politiet og skrevet en veileder for strategisk analyse.

De to siste vi har intervjuet er Kjell Johan Abrahamsen og politioverbetjent Johannes Sjo Steinsvåg. Abrahamsen er utdannet jurist fra universitetet i Oslo. Han er nå leder for felles kriminalenhet i Vestfold politidistrikt³. Tidligere ledet han arbeidet i Operasjon Grenseløs⁴. POB Steinsvåg ble uteksaminert fra Politihøgskolen i 2002. Tidligere har han jobbet på avdelingen mot Organisert Kriminalitet i Oslo. Nå jobber han som lærer ved Politihøgskolen i

³ Abrahamsen ble intervjuet før 01.01.2016 og dermed før distriktene ble slått sammen.

⁴ Operasjon Grenseløs var en arbeidsgruppe som jobbet mot mobile vinningskriminelle fra Øst-Europa.

Stavern der han underviser i blant annet operativ kriminalanalyse. Ved siden av jobben på PHS, tar han en master i politivitenskap.

3.0 Drøfting

Etter å ha gjennomført seks intervjuer har vi etablert noen temaer som vi vil drøfte videre. For å belyse problemstillingen om hvordan man kan presentere problemområder for operativt politipersonell, har vi valgt ut noen tema. Disse temaene har vi kommet frem til gjennom intervjuene og de teoretiske kildene. Vi drøfter en del rundt hvilken effekt et slikt styringsverktøy vil kunne ha og ser på en del momenter som må til for at det skal kunne fungere. Momentene vi skal se nærmere på er patruljenes ledig tid, forankring i organisasjonen og presentasjon av problemområder. Til slutt drøfter vi eventuelle utfordringer et slikt verktøy vil kunne ha.

Det vi har kommet frem til under intervjuene med innsatslederne, er at det per dags dato ikke er noen klare langsiktige mål for hvordan ordenspatruljene skal bruke sin ledige tid. Det er nettopp denne tiden som er interessant for vår bachelor.

3.1 Hvordan gjøre ledigtiden effektiv med et styringsverktøy

Vi tror et styringsverktøy basert på analyse vil gjøre det enklere for operative mannskaper å jobbe mer effektivt. Vi finner støtte for våre antagelser i Gjørsv kommisjonen sin rapport etter 22. juli. De skriver der:

”Det er en kjensgjerning at mye kriminalitet er stedbundet og at et begrenset antall personer ofte begår mange av lovbruddene. Kommisjonen har også sett at det er tidsbundet. I et slikt perspektiv er derfor vekt på systematisk datainnsamling og analyse for å identifisere risikosteder og atferdsmønstre viktig for å kunne forebygge, lette etterforskning og ha kapasitet tilgjengelig. Bruk av systemer for å registrere, systematisere og visualisere kriminalitet gir muligheter for effektiv politiarbeid og forebygging.” (NOU 2012:14, p. 336)

Kommisjonen påpeker her viktighet av gode systemer og lett tilgjengelig informasjon, for enklere å kunne drive forebyggende arbeid. For at slike systemer skal fungere, må informasjon oppdateres kontinuerlig. Ansvar for innhenting av data ligger hos de som jobber operativt. Det er de som er ute blant folk og ser hva som rører seg av kriminalitet i et

område. Videre bør det være en analytiker som ser trender i datamaterialet, og klarer å presentere problemområdene. En analytiker vil trolig ha bedre kunnskap til å kunne se de bakenforliggende årsakene til at kriminalitet skjer og hvorfor det skjer. Dette vil kunne føre til at tiltakene som blir forslått, vil være mer hensiktsmessige.

POB Sjøhagen forteller at det kvartalsvis produseres kriminalitetsanalyser i politidistriktet. Han påpeker at disse analysene blir en oppsummering av hva som har skjedd i distriktet de siste månedene, og at ikke alle er like flinke til å lese disse. POB Sjøhagen mener at kommunikasjon mellom vaktlagene, informasjonsuthenting fra Politiets Operasjonslogg og Indicia, vil gi et bedre bilde av hva som har skjedd i distriktet i løpet av det siste døgnet.

Slik det er nå, så er det ikke noe systematisert erfaringsdeling mellom vaktlag. Dette belyser POB Sjøhagen slik;

”Vi hadde kunne tenkt oss en enda mer operativ etterretningsbit, som har jobbet kontinuerlig og har kunne bidratt på utsettingene⁵ med ferskvare. For da har man fått ferskvare og mer likhet på de ulike vaktlagene. For det er ingen tvil om at det har vært veldig ulik kvalitet på utsettingene. Et vaktlag kan gå igjennom en type saker og ikke ha en plan for det videre arbeidet utover kvelden, andre vaktlag kan gå igjennom på en annen måte, og ha en plan for hva som er aktuelt. Har vi hatt en etterretningsbit som har vært mye mer tilgjengelig og levert ferskvare, så hadde vi fått en mer enhetlig informasjonsdeling som jeg tror kunne vært veldig nyttig.”

Ved å få til en slik ordning vil vaktlagene få felles mål, samt vite hva de ulike vaktlagene har gjort tidligere. Dette vil kunne gi en mer dynamisk informasjonsdeling og kontinuitet mellom vaktlagene.

3.2 Hvorfor kan vi ikke bare gjøre slik som vi alltid gjør?

Dignes påpekte i sitt intervju, at kun å kjøre forbi eller innom adresser har lite forebyggende effekt. Det er en kjensgjerning at politiet har en tendens til å kjøre innom steder uten å gå ut av bilen.

⁵ Med utsettingene mener POB Sjøhagen møte med de operative mannskapene i starten av en vakt også kalt parole.

”Bilpatruljering med høy fokusering på et bestemt fenomen kan ha effekter, men vanligvis velger politipersonalet i stedet å bruke tiden på ordinær bilpatruljering. En grunn er oppfatningen om at den vanlige bilpatruljeringen er viktig og gjennomføre. En annen at det er vanskelig for personalet å holde oversikt over interessant informasjon koblet til ulike steder, individer og tidspunkter når det forventes at politipatruljer skal dekke store geografiske områder. En tredje grunn er at en høy fokusering krever et engasjement der det ofte handler om å stå stille på et sted og vente på at noen skal dukke opp, hvilket kan oppleves som kjedelig sammenlignet med å kjøre rundt”. (Holgersson & Knutsson, 2012, p. 48)

Sitatet er hentet fra en svensk studie «hva gjør egentlig politiet?», som har blitt oversatt til norsk av Politihøgskolen. Selv om studien er svensk er den blitt vurdert til å ha relevans også for norsk politi. Studien sier at bilpatruljering som har et konkret fokusområde, kan vise seg å ha effekt. Gjørsv-kommisjonen sin rapport om 22-juli henviser også til denne studien. Den svenske studien viser at generell bilpatruljering er høyt prioritert hos politiet. Dette er veldig ulogisk, da forskning viser at denne typen patruljering har liten forebyggende effekt (NOU 2012:14).

Dignes påpekte at hvis et styringsverktøy skal fungere, må det også inneholde relevante tiltak som kan iverksettes. Hva relevante tiltak er vil variere. Et typisk tiltak kan være å gå ut av bilen, gjøre seg tilgjengelig og snakke med innbyggerne. Vi vil her vise til et nasjonalt prosjekt med navne ”trygghet og tillit” som ble iverksatt av Politidirektoratet. Bakgrunnen for prosjektet var store forskjeller i tillitsmålingene blant ulike minoritetsgrupper. Dette var et prosjekt som daværende Søndre Buskerud politidistrikt startet i 2008, som et svar på at tillitten til politiet i distriktet hadde sunket fra året før. De som jobbet med prosjektet kom frem til at de ønsket å fokusere på aktivt oppsøkende politiarbeid. De beskrev det slik at det ikke holdt å gå fotpatrulje, men at de måtte fokusere på kontaktetablering. Dette løste de ved at hvert vaktlag i løpet av en vakt, skulle drive oppsøkende politiarbeid i bydeler hvor det er befolkningstetthet av minoritetsbefolkning. (Egge, Berg, & Johansen, 2010)

Prosjektet ga politiet tre nyttige effekter. Det første var kunnskap om befolkningen i form av kulturelle forskjeller og om ulike muslimske trossamfunn. Det andre var nedbygging av barrierer og stereotypier om hverandre. Det siste var utveksling av nyttig informasjon om nabolaget. Grunnen til at vi henviser til dette prosjektet er at det inneholder aktuelle tiltak som ordenspatruljen kan iverksette. Som nevnt er det her ordenspatruljen som har oppgaven med

kontaktetablering og kommunikasjon. Dette er det samme som tankegangen i vårt styringsverktøy. Det foreligger en analyse i forhånd, der problemene er konkretisert og det er utarbeidet tiltak som er aktuelle for problemområdet, og som kan gjennomføres av ordenspatruljen.

Et spørsmål som bør stilles, er om politiet trenger et styringssystem for å gå ut og prate med folk. Dette er noe som bør forventes, og ligger naturlig i jobben som politi. Vi kan her referere til det Bauck sa i sitt intervju, at det er en trend at politiet gaper over for mye. Over viser vi kun til et eksempel på hva som kan være et tiltak. Bauck mente at ledelsen i distriktene har en tendens til å definere forebygging av all type kriminalitet som målet. Det blir dermed ikke satset på noen konkrete problemområder for visse tider av året, eller døgnet. Bauck sa at man må tørre å definere satsningsområder for gitte perioder. Dette vil naturlig nok svekke innsatsen på andre områder.

3.3 Hva forventes av samfunnet?

Det er helt klart at det forventes at politiet bruker sine ressurser effektivt. For eksempel gir et Google søk på «effektivisering av politiet» over 140 000 treff. Fra staten er det også stilt krav til offentlige etater om at «statlige midler skal brukes effektivt», jf. Reglement for økonomistyring i staten § 1 bokstav c.

Det er stilt krav fra Justis- og Beredskapsdepartementet om at politiet skal jobbe mest mulig effektivt og mer kunnskapsbasert. Disse kravene er skrevet i tildelingsbrevet til Politidirektoratet fra departementet.

”For å styrke det kunnskapsbaserte forebyggende arbeidet må politiet arbeide systematisk ved å innhente, strukturere, analysere, anvende og formidle, kunnskap av betydning for forebygging.” (Justis- og Beredskapsdepartementet, 2015, p. 13)

Her nevner departementet viktigheten av å styrke det forebyggende arbeidet. De lister opp en rekke områder som er viktig for å kunne få dette til. Vi anser det å strukturere og formidle kunnskap, som områder som er viktige. Siden politiet besitter store mengder kunnskap, bør oppgaven være å strukturere denne, slik at den videre kan formidles ut til mannskapene. Per dags dato benytter politidistriktene seg i hovedsak av en årlig strategisk analyse, for å fastsette

satsnings- og problemområdene i distriktet. Som vi har nevnt tidligere er denne analysen beregnet på den øverste ledelsen i distriktet, og er dermed lite egnet for operativt personell.

3.4 Et spørsmål om tid og bemanning?

Et viktig moment som dukket opp etter intervjuet med PFB Eikedalen er om Politiet faktisk har nok ledig tid ute på patrulje til at dette lar seg gjennomføre. Det har foregått en del forskning på området. I en studie av Larsson, Gundhus og Graner finner de at:

”Politifolk på patrulje har stor frihet til selv å velge hvem og hva de vil fokusere på... I Oslo var 42 % av de observerte innsatser politiinitierte” (Larsson, Gundhus, & Graner, 2014, p. 158)

Dette står i motsetning til det PFB Eikedalen sa i sitt intervju. Han fortalte at i Larvik er bemanningen for øyeblikket så lav at de kun har tid til å jobbe hendelsesstyrt. Særlig i helgene er det slik at de «har nok med å holde hodet over vann». Han sa videre at ”vi tar jo det vi kommer over, men det er jo veldig tilfeldig. Vi har jo ikke noe mulighet til å drive noe planlagt styrt tjeneste”. Det er klart at det er store geografiske forskjeller. I byer og større tettsteder er det naturligvis flere oppdrag enn på mindre steder. Det må legges til at Vestfold politidistrikt like før intervjuet hadde begynt med et prosjekt som kalles «politiarbeid på stedet». Noe som fører til at patruljene bruker mye lengere tid på hvert oppdrag.

Det er naturlig nok store forskjeller mellom lensmannskontor og politistasjoner. Vi tror uansett at mye handler om tjenestepersonenes innstilling, og politikultur. Det er et ordtak som sier at «hvis man vil ha noe gjort, må man spørre en travel mann».

3.5 Forankring i organisasjonen

Det neste vi ønsker å drøfte er problematikken med hvordan få personell til å bruke informasjonen som vil bli gjort tilgjengelig. Abrahamsen sa i sitt intervju at det er viktig med lederforankring. Skal et slikt verktøy kunne bli innført er det viktig at alle ledelsesnivåer er involvert. For mellomledelsen i distriktet, som skal gjennomføre de overordnede planene og målene som settes av politimester, vil et slikt verktøy kunne være nyttig for å koordinere

ressursene. Som nevnt tidligere bør det være en analytiker som finner frem til reelle problemer, og ledelsen som velger ut etter analytikers anbefaling.

En annen ting som vil være utfordrende er det som omtales som politikultur (Johannessen O. S., 2013). Politikulturen er ofte omtalt som mostander av nye ideer eller tanker og er veldig tilhenger av gamle løsninger. Den typiske holdningen er at ”det som har funket tidligere funker nå også”. Vanskeligheten av å endre politikulturen har vært omhandlet i litteraturen, blant annet i Boka "politikultur" av Stig Johannessen.

Det er lite trolig at et slikt styringsverktøy vil endre kulturen innad i politiet på noen måte. Slik vi har tenkt oppbyggingen av styringssystemet er det mer tilpasset måten politiet jobber på i dag, med stor grad av valgmuligheter for den enkelte. Vi kommer mer inn på hvordan vi tenker det kan se ut senere i oppgaven. Fordelen med et slikt styringssystem er at det vil kunne bidra til at politiet jobber mer kunnskapsstyrt. Det å endre kulturen i en organisasjon er en langsiktig prosess, det er ikke noe som kan gjøres enkelt ved for eksempel en omorganisering. Johannessen skiller i sin bok mellom fire forskjellige praksiser innad i politikulturen (Johannessen O. S., 2013). Vi går ikke dypere inn på det annet enn at det er viktig å være klar over den kulturkollisjonen som kan oppstå mellom de ulike praksisene innad i politiet.

3.6 Innholdet i styringsverktøyet

I intervjuene vi har hatt med analytikerne har vi spurt etter hvilket innhold og temaer produktet bør ha. I starten av denne oppgaven var tanken kun å ha med hvor og når kriminaliteten er. I intervjuet med POB Steinsvåg mente han at det er vesentlig at det også inneholder noe om hvorfor kriminaliteten er der. Dignes mente at det var ikke nødvendigvis nok med når, hvor og hvorfor, men mente at det må inneholde noe om aktuelle tiltak som kan iverksettes. Hvis ikke vil man kunne risikere at patruljen bare kjører innom eller forbi, som har lite forebyggende effekt.

Hvilke temaer som produktet skal inneholde er også noe vi tok opp med noen av intervjuobjektene. Bauck mente at det er viktig å fokusere på den mest alvorlige kriminaliteten. Bauck nevnte også litt om at ting må gjøres enkelt. Skal det være mulig for ordenspatruljen å gjøre en fornuftig innsats, må problemområdene være enkle å få oversikt

over. Det må også stilles krav til at tiltakene som er foreslått ikke krever noen grad av planlegging eller avtaler. Det ligger i ordenspatruljen sin natur at de er hendelsesstyrte og dermed ikke har noe kontroll selv over når de kan iverksette aktuelle tiltak mot et problemområde. En akutt hendelse vil alltid gå foran forebygging. Dermed må også tiltakene som kan iverksettes ikke låse patruljen til stedet over en lengre periode, de må kunne komme og gå ved behov. Dette vil gi en klar begrensning i hvilke typer tiltak som kan gjennomføres. Det vil aldri kunne bli de store omfattende eller avanserte oppgavene. Dette må fortsatt ligge hos den forebyggende avdelingen i området.

3.7 Tilbakemelding, motivasjon og loggføring

POB Steinsvåg forklarte i sitt intervju at hvis man skal presentere et problemområde som politiet skal ta tak i, er motivasjon "alfa og omega". Det å få menneskene til å føle at det de foretar seg er nyttig og fornuftig, bidrar forhåpentligvis til at de yter 100 %. En annen måte å få tjenestepersoner til å prestere optimalt, er å gi de eierskap til et konkret problemområde. Dette kan gjøres ved å fordele områder eller kriminalitetskategorier. Det er da avgjørende at kriminalitetskategorien den enkelte tjenesteperson får, er en kategori vedkommende har interesse for. Vi opplevde begge i praksisåret at tjenestepersoner hadde egne foretrukne arbeidsområder. Ved å la den enkelte tjenesteperson få mulighet til å jobbe innenfor sitt område, antar vi motivasjonen for jobben øker.

I intervjuet med Bauck, kom viktigheten av tilbakemeldinger frem. Bauck utdypet at for å få ansatte til å prestere på sitt beste, hjelper det med "gulrot og pisk" fra ledelsen. Han uttalte at arbeidet folk blir pålagt å gjøre må føles nyttig for den enkelte. For å få stimulere motivasjonen til patruljene, er det viktig at de får tilbakemelding på arbeidet de har utført. Dette var noe POB Steinsvåg også påpekte i sitt intervju. Til sammenligning vil det også være viktig for de som utarbeider problemområdene, å få tilbakemelding fra patruljene. Dette fordi det er patruljene på stedet som best vil kunne si noe om hvordan problemet er, og hvordan det utvikler seg. Det vil si at tilbakemeldingene må gå begge veier.

Det vil være vanskelig å gi konkrete tilbakemeldinger på effekten av det arbeidet patruljene legger ned. POB Steinsvåg mente man burde jobbe for å tallfeste resultatene av arbeidet for å kunne se en potensiell utvikling. Dessverre ligger det i forebyggende arbeid sin natur at det er vanskelig å måle resultater. Dette fordi man ved forebyggende arbeid forhåpentligvis hindrer

en hendelse i å oppstå. Selv om det er vanskelig å måle effekten av arbeidet, kan vi allikevel vise til hvilke tiltak som har blitt gjort i løpet av en periode. Det å kunne gå tilbake å se hvilke tiltak som har blitt gjort, vil være bra i seg selv.

Det er vanskelig å måle effekten av forebyggende arbeid med tall. Likevel vil det være mulig å se utviklingen i et miljø eller en gruppe, selv om det ikke kan tallfestes. For eksempel vil man kunne snakke med lærere på en skole som har god oversikt over miljøet. Det vil også være mulig å se forskjeller fra andre skoler, hvor forebyggende tiltak har blitt gjort ulikt. For å få til en god evaluering av tiltakene, er man avhengige av tilbakemeldinger fra ansatte i politiet og samarbeidspartnere.

Fordelen med bedre notoritet i forbindelse med det forbyggende arbeidet operative gjør, er at det kan hindre stigmatisering av sårbare grupper. Ved at operative loggfører hver gang de er innom et problemområde kan det hindre at man kun kjører innom "faste adresser" der gjengangere bor. Hvis en patrulje ser at en annen patrulje var innom for kort tid siden, kan det gjøre at de drar til et annet problemområde. Personer eller grupper som politiet ofte drar innom er gjerne sårbare og i en vanskelig livssituasjon. Det gjør at politiets stadige tilstedeværelse vil oppleves stressende, og man vil kunne bli stemplet av naboer og andre i nærheten.

3.8 Hvorfor tror vi et slikt styringsverktøy vil bedre den forebyggende effekten?

I distrikter hvor det forekommer ledig tid, tror vi dette styringsverktøyet vil kunne hjelpe patruljene til å disponere den ledige tiden mer effektivt. Patruljeringen blir mer målrettet opp mot konkrete problemområder. Slik vil man unngå patruljering uten mål og mening, som kun bidrar til å brenne drivstoff. Vaktlagene vil få felles et mål, og kan jobbe mer systematisk.

Verktøy gjør det mulig for risikopersoner og grupper å få bedre kontakt med politiet. Dette vil mest sannsynlig gjøre at politiet kommer i kontakt med disse personene, uavhengig om det har skjedd noe straffbart eller ikke. Kontakten bør være uhøytidelig og basert på dialog med fokus på forståelse, ydmykhet og kontinuitet. Ved at politiet regelmessig er til stede, kan det gi grunnlag til positive relasjoner og gi politiet et mer sivilisert preg.

Som tidligere nevnt er det vanskelig å måle forebyggende effekt. Vi har også vist til at patruljering i seg selv har liten forebyggende effekt. Verktøyet blir med dette et lavterskeltilbud til hvordan patruljene kan drive effektivt forebyggende arbeid i rolige perioder.

Ved å få en god relasjon med risikogrupper vil det være mulig å kartlegge hvor skoen trykker. Dette er informasjon som må sendes tilbake til de som utvikler systemet, slik at man vet hva og hvem som bør få politiets oppmerksomhet ved neste ”møte”. Relasjonen gjør at vi kan få det som i kommunikasjon og konflikthåndteringsfaget heter knagger. Knaggene kan være interesser og hobbyer en person har. Kunnskap om disse vil gjøre det enklere å ta kontakt ved senere anledninger.

Tiltakene som blir presentert i vårt styringsverktøy er antageligvis noe en forebyggende avdeling allerede jobber med, eller har planer om å ta tak i. Det handler om å gjøre tiltakene tilgjengelige for operative tjenestepersoner, og samarbeide med forebyggende avdelinger. Slik er det mulig å få en helhetlig og målrettet innsats mot problemområder.

3.9 Hvordan presentere; formidling og format.

Vi har sett på flere alternative måter å formidle produktet på. Vi har blant annet vært innom både analoge og digitale løsninger. Vi har kommet frem til at en digital løsning vil være det beste. På denne måten blir det lettere å oppdatere og endre formatet etter behov. I tillegg til at det gjør informasjonen lett tilgjengelig, vil det også gjøre det enklere med tilbakemeldinger. Politiet har de senere årene fått mer teknologi inn i bilene. Et av de viktigste hjelpemidlene er iPaden som alle patruljebiler har tilgjengelig. iPaden er allerede koblet til politinettet via Citrix⁶ og vil dermed være en god plattform for et slikt verktøy.

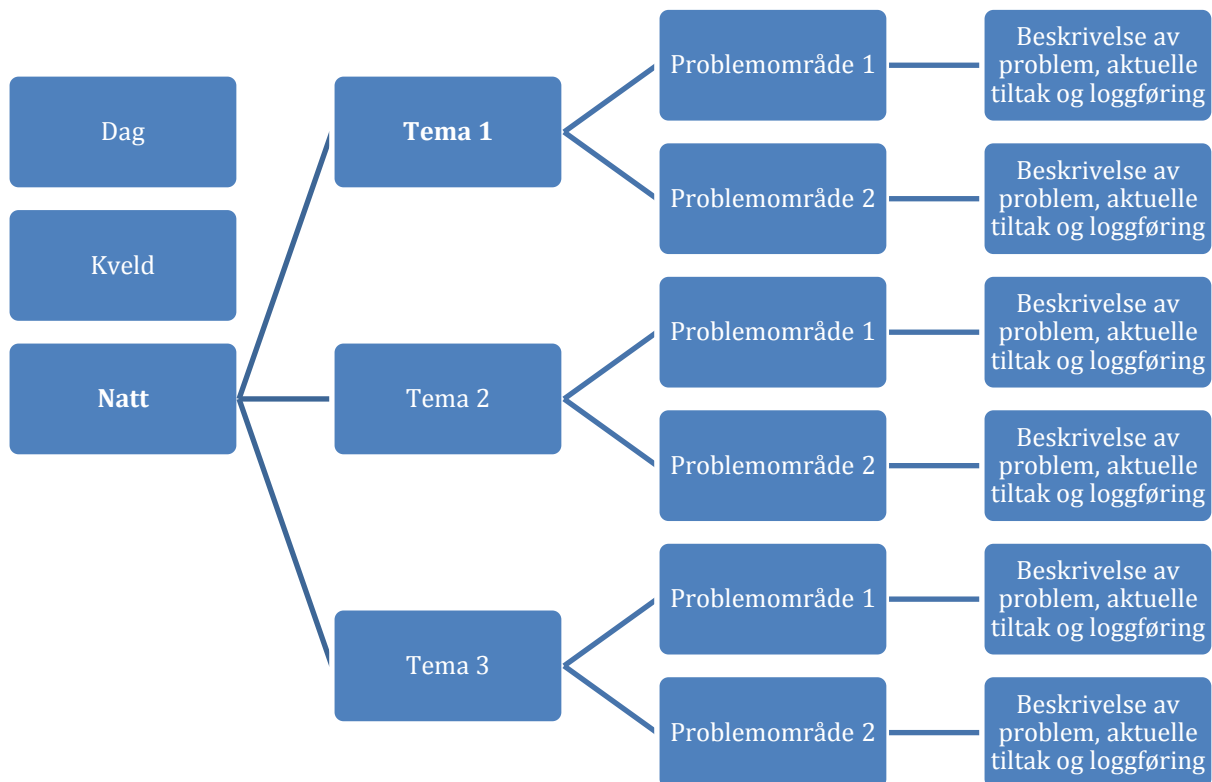
Ved å bruke en iPad vil man ha mulighet til å innhente større mengder med informasjon om et problemområde. Bruk av iPad eller annet It-verktøy vil gjøre det enklere å linke informasjon opp mot hverandre. Det vil også gjøre det mulig å bygge et system med flere informasjonsnivåer. Dette gjør det mulig for patruljene å hente ut bakgrunnsinformasjonen

⁶ Citrix er et program politiet bruker for å koble seg opp politinettet.

om det er ønskelig. Innholdet i verktøyet må være lettfattelig og enkelt å anvende. Det må også være tilpasset til Ipadens operativsystem slik at det blir enkelt å bruke.

3.10 Vårt forslag til utseende.

Vi går ikke så dypt inn på hvordan et slikt verktøy skal bygges opp, men i løpet av denne oppgaven har vi dannet oss et bilde av hvordan vi mener det kan se ut. Vi gir her en kort beskrivelse av hvordan et slikt styringsverktøy kunne vært utformet. Vi viser til en enkel skjematisk oversikt og gir en utfyllende beskrivelse og forklaring av våre tanker under.

Det vi mener er viktig er at det deles inn i 3 valgmuligheter avhengig av når på døgnet man jobber. De som jobber nattevakt vil ikke nødvendigvis ha muligheten til å jobbe med samme problem som de som jobber dagvakt. Vi ser derfor for oss ett skille mellom, dagvakt, kveldsvakt og nattevakt.

Videre ser vi for oss å dele det inn i temaer, som for eksempel narkotika, barn og ungdom, trafikk mv. Dette for å gi patruljen mulighet til å velge basert på deres interesser. Vi mener at selv om alle politifolk er generalister og skal kunne jobbe med alle områder vil det være viktig for motivasjonen og engasjementet at man kan jobbe med sine interesser.

Under hvert tema ser vi for oss at man lister opp en del konkrete problemer og aktuelle tiltak i forhold til disse. For eksempel hvis det er en skole med problemer, vil denne skolen kunne blitt satt opp som problemområde. Aktuelle tiltak i forbindelse med skolen vil da kunne da være politiets tilstedeværelse i storefri, eller sjekk av kjøreatferd før og etter skolen. Dette er tiltak som ikke krever noen grad av planlegging, siden det forventes av hver enkelt polititjenesteperson er i stand til å gjøre dette. Målet vil da kunne være å skape en relasjon med elevene og vise tilstedeværelse. Det bør ligge en mulighet for loggføring i et slikt system, over når en patrulje var der, hva de gjorde, hvilken informasjon de fikk av eleven og hva de så. Denne muligheten for loggføring er vesentlig for at systemet skal kunne virke dynamisk.

3.11 Ulemper

Det som fremstår som et helt klart problem med tanke på et nytt styringsverktøy, er at det vil bli enda et system politiet må forholde seg til. Politiets datasystemer er allerede kritisert for at det er for mange systemer og de er for gamle. Per nå har politiet enkeltsystemer for blant annet oppdragsløsning og loggføring(PO), etterretning(INDICIA), straffesaker(BL), bil(autosys), førerkort osv. Dette gjør at tjenestepersoner allerede må forholde seg til mange systemer, avhengig av oppdraget de skal gjennomføre. Mange av oppdragene vil innebære søk og loggføring i forskjellige systemer. Faren er da at dette blir et verktøy som ikke bidrar til en positiv utvikling, men fører til enda mer loggføring for hver enkelt. Det vil kunne medføre at man ikke kommer til å bruke det.

Det er heller ikke slik at vi tror den informasjonene som blir lagt i et slikt verktøy vil være revolusjonerende for de som jobber operativt. Sannsynligvis vil de fleste problemområder som defineres være noe de fleste allerede er klar over. Muligheten er da at folk ikke vil bruke det fordi de allerede "vet" hva som står der og hva som kommer til å bli skrevet. Det eneste som vil skille dette fra allerede erfart kunnskap er at aktuelle tiltak vil være oppført og muligheten for loggføring.

Selv om vi i avgrensingen har skrevet at vi ikke vil ta for oss kostnadene og ressursbruken for å lage og drifte et slikt verktøy er det klart at det vil medføre en god del kostnader. Politiet har i dag knapt med ressurser og det er et spørsmål om prioritering av disse. Det er da vanskelig å si noe om et slikt system vil bidra mer enn om man legger de samme pengene i ekstra bemanning eller andre ressurser.

Tidligere i oppgaven skrev vi at verktøyet kan hindre stigmatisering ved mer loggføring, siden det vil komme bedre frem når en patrulje sist var innom. Det er ikke nødvendigvis slik at resultat vil bli som vi drøftet tidligere. Med dette verktøyet vil områder politiet tidligere ikke har prioritert, kunne få flere besøk. Frem til nå har politiet en tendens til kun å kjøre forbi aktuelle steder og områder. En mer målrettet innsats med tiltak vil ofte innebære at politiet stopper og prater med de som er der. Dette vil kunne virke mye mer synlig for de rundt og dermed ha den motsatte effekten. Det vil da gjøre det mer stigmatiserende.

4.0 Avslutning

I denne oppgaven har vi drøftet vår problemstilling "hvordan presentere problemområder for operativt politipersonell". Vi har sett på muligheten for utviklingen av et styringsverktøy, som er beregnet på å veilede ordensstyrken på sin ledetid. Styringsverktøyet vi har presentert skal være et hjelpemiddel til de om er ute i operativ tjeneste, og en mulighet for ledelsen til å gi føringer for hva som er prioriterte oppgaver. Vi har i oppgaven vist til at det er satt krav og forventninger til at politiet må blir bedre på å systematisering av kunnskap.

Som vi har vist til i oppgaven vil motivasjon være viktig for muligheten for innføringen av et slikt verktøy. Vi tror det handler mye om hver enkel polititjenestemanns arbeidsvillighet og interesser. Verktøyet sånn vi presenterer det, gir muligheter for hver enkelt å velge oppgaver innenfor sine interesser.

Det er vanskelig å si noe om en forventet effekt av et slikt verktøy. Det er også vanskelig å si noe om utfordringen og problemene med utvikling og oppdatering av innhold. Men vi mener at vi har klart å få frem at det vil kunne ha en positiv effekt, basert på de data vi har samlet inn og analysert.

Det er vanskelig å komme med noen konkret konklusjon i oppgaven. Skal muligheten for et slikt styringsverktøy kunne utarbeides helhetlig, må det gjøres i tverrfaglig samarbeid med personer med kompetanse innen økonomi, IT, analyse og andre fagområder. Det vi mener vi kan konkludere med, er at et slikt styringsverktøy vil bidra til å styrke det forebyggende arbeidet. Det vil også gjøre ordenspatroljene mer målrettet, og dermed gjøre arbeidet mer helhetlig vaktlagene i mellom.

5.0 Bibliografi

- Benan, R.-A., & Kjenn, B. L. (2013). Kunnskapsstyrt politi, Strategisk analyser i praksis. Det Kongelige Finansdepartement. (u.d.). *Reglement for økonomistyring i staten. Bestemmelser om økonomistyring i staten*. Det Kongelige Finansdepartement.
- Egge, M., Berg, M., & Johansen, N. B. (2010). *En god dag på jobben - Evaluering av prosjektet "trygghet og tillit"*. Politihøgskolen.
- Gjone, G. (2009, 02 14). *Store Norske Leksikon*. Hentet 01 08, 2016 fra Politi og Kriminalitet: <https://snl.no/politi>
- Gundhus, H. I. (2009). *For sikkerhets skyld: IKT, yrkeskulturer og kunnskapsarbeid i politiet*. Fagbokforlaget.
- Holgersson, S., & Knutsson, J. (2012). *Hva gjør egentlig politiet?* Oslo: Politihøgskolen.
- Johannessen, A., Tufte, P., & Christoffersen, L. (2010). *Introduksjon til samfunnsvitenskaplig metode* (Vol. 4). Abstrakt Forlag.
- Johannessen, O. S. (2013). *Politikultur, Identitet, makt og forandring i politiet*. Akademika forlag.
- Justis- og Beredskapsdepartementet. (2015). *Tildelingsbrev 2015*. Justis- og Beredskapsdepartementet.
- Larsson, P., Gundhus, H., & Granèr, R. (2014). *Innføring i politivitenskap* (Vol. 1). Cappelen Damm.
- Lie, E. M. (2015). *I forkant*. Oslo: Gyldendal.
- NOU 2012:14. (u.d.). *Rapport fra 22. juli-kommisjonen*. Oslo: Departementenes servicesenter Informasjonsforvaltning.
- Politidirektoratet. (2014). *Etterretningsdoktrine for politiet* (Vol. 1.0). Politidirektoratet.
- Politiet. (2012, 01 03). www.politiet.no. Hentet 01 13, 2016 fra Kriminalitetsforebygging: https://www.politi.no/rad_fra_politiet/barn_og_unge/kriminalitetsforebygging/fakta/
- Politi loven 1995. (u.d.). *Politi loven. (1995). Lov om politiet av 4. August 1995 nr53*.

6.0 Selvvalgt pensum

Johannessen, O. S. (2013). *Politikultur, Identitet, makt og forandring i politiet*.

Akademikaforlag. side 14-20

Holgersson, S., & Knutsson, J. (2012). *Hva gjør egentlig politiet?* Oslo: Politihøgskolen.

side 13-138

Benan, R.-A., & Kjenn, B. L. (2013). *Kunnskapsstyrt politi, Strategisk analyser i praksis*.

side 2-179

NOU 2012:14. (u.d.). *Rapport fra 22. juli-kommisjonen*. Oslo: Departementenes servicesenter

Informasjonsforvaltning. side 308-335

7.0 Vedlegg

7.1 Intervjuguide samfunnsvitere

1. Introdusere problemstillingen.
2. Hvem er du? (skole, fagkunnskap, arbeidserfaring)
3. Hvordan er det i dag?
 - Beskriv ditt (informantens) arbeid med analyse
 - Hvem utformer dere kriminalitetsanalyser for?
 - Hyppighet
 - Omfattende
 - Detalj
 - Målgruppe
 - Hva er fokus til kriminalitetsanalysene (proaktivt vs. reaktivt)
 - Hvilke kilder benyttes til utforming.
 - Produseres det analyser for operativt personell?
 - Hvis ja; hvor praktiske er de? Hvor anvendbar er de? Blir de brukt?
 - Hvis nei; hvorfor ikke? Er det mulig? Vil det bli brukt?
4. Ser man årlige tendenser i kriminalitetsbilde?
 - Er det mulig å knytte tendenser til vær og føre, ferier, områder, tidspunkt.
 - Hvordan blir de årlige tendensene formidlet?
5. Hvordan kunne kriminalitetsanalyse for operativt personell bli distribuert enklest mulig?
 - Visualisering / Oppbygning av produkt
 - Presentering
 - Tilgjengelighet
 - Revidering vs. nyskaping
6. Mener du det er mulig å få ned hovedtrekkene i en enkel og forkortet analyse?
7. Sett at du skulle utforme en analyse til hjelp for patruljering, hva ville den inneholdt og hvordan ville den sett ut?
8. Er det mulig å lage en analyse som er rettet mot operativt personell?

7.2 Intervjuguide innsatsledere

Utforming av intervjuguide til innsatsleder

Om intervjuobjektet

- hvem er du
 - erfaring
 - utdanning/kurs
 - stilling
1. Hva tenker du om problemstillingen?
 2. Hva legger du i å jobbe kunnskapsbasert?
 - a. hva tenker du om kunnskapsstyring, er det noe du bruker i din daglige tjeneste.
 - b. eller lar du patruljene stort sett styre seg selv utenom oppdrag
 - c. Er det mulig for deg å jobbe kunnskapsbasert?
 3. Får du kriminalitetsanalyser som du kan anvende i din hverdag?
 - a. hvordan er disse utformet
 4. Hvis det ble utviklet en analyse som passet din tjeneste, på hvilken måte ville du ha den presentert?